

**LL.M(Cri. Law) Semester - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JULY-2022)**

Drug Addiction, Criminal Justice and Human Rights (ELECTIVE)

Time: 3:00 Hours

Marks: 100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ ડ્રગ વ્યસન અને ગુનાહિત વર્તણૂક વચ્ચેની ક્રિયાપ્રતિક્રિયાની ચર્ચા કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ એનડીપીએસ એક્ટ, ૧૯૮૫ ના સંદર્ભમાં ડ્રગ હેરફેર અને વ્યસન સામે લડવામાં ભારતીય કાનૂની માળખાની અસરકારકતાનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- પ્રશ્ન-૨ નાર્કોટિક ડ્રગ્સ પર સિંગલ કન્વેન્શન, ૧૯૬૧ અને સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટન્સ પર કન્વેન્શન, ૧૯૭૨ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને નાર્કોટિક ડ્રગ્સ પર આંતરરાષ્ટ્રીય કાનૂની શાસનનું વિશ્લેષણ કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ માદક દ્રવ્યોના દુરુપયોગમાં સામાજિક-વસ્તી વિષયક પરિબલો કેવી રીતે ફાળો આપે છે? ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ માદક દ્રવ્યોના દુરુપયોગ સામે લડવામાં સમુદાય, શિક્ષણ, મીડિયા અને તબીબી વ્યાવસાયિકોની ભૂમિકાની તપાસ કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ “માદક દ્રવ્યોનો દુરુપયોગ એ માનવ અધિકારનો મુદ્દો છે તેટલો જ તે ફોજદારી કાયદાનો મુદ્દો છે.” સંબંધિત આંતરરાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિકોણ સાથે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ માદક દ્રવ્યોના ગુનાઓમાં સજા નીતિને આકાર આપવામાં ભારતીય ન્યાયતંત્રની ભૂમિકાનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ ભારતમાં ડ્રગ કાયદાના અમલીકરણ અને પુનર્વસન સંબંધિત સંસાધન રોકાણની પેટર્ન સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેના શબ્દો વ્યાખ્યાયિત કરો: કોઈ પણ બે (૨૦)
- 1) નાર્કોટિક.
 - 2) સાયકોટ્રોપિક પદાર્થો.
 - 3) પ્રાથમિક ડ્રગનો દુરુપયોગ.
 - 4) પીડિતો વિનાના ગુનાઓ.

ENGLISH VERSION

- Que.1 Discuss the interaction between drug addiction and criminal behaviour. (20)
OR
- Que.1 Critically evaluate the effectiveness of the Indian legal framework in combating drug trafficking and addiction with reference to the NDPS Act, 1985.
- Que.2 Analyse the international legal regime on narcotic drugs with a focus on the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961 and the Convention on Psychotropic Substances, 1972. (20)
OR
- Que.2 How do socio-demographic factors contribute to drug abuse? Illustrate with examples.
- Que.3 Examine the role of community, education, media, and medical professionals in combating drug addiction. (20)
OR
- Que.3 “Drug abuse is a human rights issue as much as it is a criminal law issue.” Discuss with relevant international and national perspectives.
- Que.4 Critically assess the role of Indian judiciary in shaping the sentencing policy in drug-related offences. (20)
OR
- Que.4 Briefly explain the pattern of resource investment in India regarding drug law enforcement and rehabilitation.
- Que.5 Define the following terms: (Any Two) (20)
- 1) Narcotic
 - 2) Psychotropic substances
 - 3) Primary drug abuse
 - 4) Crimes without victims
